

๒๕๐๖/ว ๓๘

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๓๘

ที่ประชุมรัฐมนตรี
๒๕
๒๐ มี.ค. ๒๕๖๑
๑๖.๐๐
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๓๐ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๐๔/๑๒๔๑ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๔

ตามที่ได้ยืนยันมติคณะรัฐมนตรี (๘ มีนาคม ๒๕๕๔) เกี่ยวกับผลการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ มาเพื่อทราบความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจได้เสนอผลการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ ไปเพื่อดำเนินการความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ลงมติรับทราบและเห็นชอบตามมติคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิที่ประเทศญี่ปุ่นตามที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th L40-03-54/แวมุกดา

๒.๕.๓ ผลกระทบทางด้านการลงทุน ญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้ลงทุนโดยตรงในไทยมากเป็นอันดับ ๑ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของการลงทุนโดยตรงสุทธิในไทย ช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา หรือคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยประมาณ ๘ หมื่นล้านบาท โดยในปี ๒๕๕๓ การลงทุนโดยตรงสุทธิจากประเทศญี่ปุ่น มีมูลค่าทั้งสิ้น ๓๓,๑๘๓.๐๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘ ของเม็ดเงินลงทุนโดยตรงสุทธิทั้งสิ้น

ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวเมื่อวันอังคารที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๘ ณ เมืองโกเบ มูลค่าการลงทุนโดยตรงสุทธิจากประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปี ๒๕๓๘ ได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยในปี ๒๕๓๘ มีมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น ๑๓,๘๕๕.๘๐ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๔๘.๒ จากปี ๒๕๓๗ ที่มีมูลค่าการลงทุนอยู่ที่ ๓,๐๙๑.๒๐ ล้านบาท และได้เพิ่มขึ้นถึงแสนล้านบาทในปี ๒๕๔๗ ๒๕๔๘ และ ๒๕๕๐ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากเม็ดเงินลงทุนที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในปี ๒๕๕๓ มีจำนวน ๑๑๐,๓๐๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๔ ของวงเงินลงทุนที่ได้รับการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนทั้งสิ้น ซึ่งคาดว่าจะเริ่มทยอยการลงทุนในปี ๒๕๕๔

สถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นครั้งนี้คาดว่าจะส่งผลกระทบในระยะสั้น โดยโครงการลงทุนที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมอาจจะเลื่อนออกไป แต่คาดว่าจะไม่รุนแรงมากนักเนื่องจาก (๑) บริษัทในญี่ปุ่นส่วนใหญ่มีการทำประกันภัยซึ่งสามารถชดเชยความเสียหายทางการเงินได้ในระดับหนึ่ง (๒) การอัดฉีดเม็ดเงินสภาพคล่องของธนาคารซึ่งจะบรรเทาปัญหาการขาดสภาพคล่องของภาคธุรกิจ (๓) การตัดสินใจลงทุนเป็นการวางแผนในการทำกำไรระยะยาวซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงตามเงื่อนไขและสถานการณ์ในระยะสั้นยกเว้นในภาวะวิกฤติที่รุนแรง อย่างไรก็ตาม ภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศญี่ปุ่นที่รุนแรงเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้นักลงทุนตัดสินใจโยกย้ายฐานการผลิตออกจากประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติในประเทศ ซึ่งคาดว่าประเทศญี่ปุ่นจะมาลงทุนในประเทศไทยเพื่อกระจายความเสี่ยง และเพิ่มห่วงโซ่อุปทานในประเทศไทย

๒.๕.๔ ผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวและบริการ

๑) ภาพรวมตลาดท่องเที่ยวญี่ปุ่น ในช่วงระยะ ๕-๖ ปีที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นเดินทางมาเที่ยวไทยเฉลี่ยปีละ ๑.๑๔ ล้านคน หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๘๗ ต่อปี เป็นผลสืบเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจและเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เป็นต้นมา โดยในปี ๒๕๕๓ มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น ๐.๙๘ ล้านคน สร้างรายได้ประมาณ ๒๙,๐๓๐.๘๑ ล้านบาท (คำนวณจากจำนวนวันพักเฉลี่ย ๖.๗ วัน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว ๔,๔๐๐ บาท/วัน) โดย สศช. คาดว่านักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่นในปี ๒๕๕๔ จะลดลงประมาณ ๑๘๐,๐๐๐ คน จากจำนวนที่คาดการณ์ไว้เดิม ๑.๑ ล้านคน หรือลดลงร้อยละ ๑๖

โดยภาพรวมแล้วการท่องเที่ยวไทยอาจจะไม่ได้รับผลกระทบมากนัก หรือได้รับผลกระทบเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางมาเที่ยวไทยส่วนใหญ่จะมาจากเมืองโตเกียว นาโกยา และโอซากา ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ ซึ่งไม่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์สึนามิ

/๒) ผลกระทบ...

๒) ผลกระทบต่อธุรกิจในประเทศไทยที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น หากพิจารณาจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นที่นิยมแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และยังมีความสนใจท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ เชิงสุขภาพ ความสนุกสนานและบันเทิง เช่น กอล์ฟ การจับจ่ายใช้สอย และการฝึกอบรมระยะสั้น ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่าธุรกิจบริการที่จะได้รับผลกระทบญี่ปุ่นในครั้งนี้ คือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและความงาม สนามกอล์ฟ ธุรกิจของที่ระลึก อุตสาหกรรมไมซ์ ธุรกิจโรงแรมและภัตตาคาร โฮมสเตย์ ซึ่งรวมถึงธุรกิจบริการของญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศไทย เช่น ธุรกิจการเงินและประกันภัย โรงแรมและร้านอาหาร โฆษณาและการพิมพ์ การค้าปลีกและห้างสรรพสินค้า อย่างไรก็ตาม ธุรกิจดังกล่าวอาจได้รับผลกระทบในระยะสั้นๆ เพียง ๓-๖ เดือนเท่านั้น

๒.๕.๕ ผลกระทบต่อตลาดเงินและตลาดทุน

๑) ผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์ไทย ในระยะสั้น การซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวผันผวน จากความกังวลต่อความรุนแรงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยภายหลังการเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๔ ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ไทยปรับตัวผันผวน โดยเคลื่อนไหวอยู่ในกรอบระหว่าง ๙๙๖.๔๔ - ๑,๐๒๒.๘๙ จุด มูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันอยู่ที่ ๓๑.๗๗ พันล้านบาท ซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงกับก่อนการเกิดเหตุการณ์ หลังจากเกิดเหตุแผ่นดินไหวที่ประเทศญี่ปุ่น ทำให้คาดว่าในระยะสั้นเม็ดเงินลงทุนส่วนนี้มีแนวโน้มที่จะลดลง เนื่องจากนักลงทุนญี่ปุ่นอาจมีการขายสินทรัพย์บางส่วนเพื่อนำเงินกลับไปยังประเทศเพื่อรักษาสภาพคล่องทางธุรกิจและใช้ฟื้นฟูความเสียหายจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้น

เมื่อพิจารณาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับตลาดหลักทรัพย์ไทยจำแนกตามสาขาธุรกิจ คาดว่ากลุ่มที่จะได้รับผลกระทบ คือ กลุ่มธุรกิจที่อาศัยเงินลงทุนจากประเทศญี่ปุ่น หรือกลุ่มธุรกิจที่มีฐานลูกค้าในประเทศญี่ปุ่น เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์และรถยนต์ อย่างไรก็ตาม มีบางกลุ่มธุรกิจที่ญี่ปุ่นน่าจะมีความต้องการเพิ่มขึ้นจากการที่อุตสาหกรรมการผลิตของประเทศญี่ปุ่นได้รับความเสียหาย อาทิ กลุ่มธุรกิจโรงกลั่นน้ำมัน ถ่านหิน ปิโตรเคมี อุตสาหกรรมเหล็ก เป็นต้น หรือกลุ่มธุรกิจบางประเภทจะมียอดขายสูงขึ้นจากการฟื้นฟูประเทศในระยะต่อไป เช่น อุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มธุรกิจวัสดุก่อสร้าง รับเหมาก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์คลี่คลายลงความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในไทยที่มีศักยภาพจะเป็นตัวดึงดูดเงินทุนให้กลับมาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ต่อไป

๒) ผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายเงินทุน ในระยะสั้นนักลงทุนมีแนวโน้มของการขายสินทรัพย์เสี่ยงและเพิ่มน้ำหนักการลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้นมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากวิกฤตนิเวศเศรษฐกิจญี่ปุ่น ทั้งนี้รัฐบาลญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะขายสินทรัพย์บางส่วนในต่างประเทศเพื่อนำเงินกลับไปแก้ปัญหาสภาพคล่องในประเทศ โดยจะทยอยขายสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงออกไปก่อน นอกจากนี้อาจจะชะลอแผนการลงทุนในต่างประเทศ หรือมีการดึงเงินทุนกลับสู่ประเทศญี่ปุ่นมากขึ้น ซึ่งการคาดการณ์ว่าจะมีความต้องการเงินเยนมากขึ้น ทำให้ค่าเงินญี่ปุ่นแข็งค่าขึ้นร้อยละ ๕.๔๕ ในระหว่างวันที่ ๑๐-๑๖ มีนาคม จนธนาคารกลางญี่ปุ่นต้องอัดฉีดสภาพคล่องเข้าไปในระบบอีก ๓๕๕ พันล้านดอลลาร์ สรอ. เพื่อชะลอการแข็งค่าขึ้นของเงินเยนเพื่อลดผลกระทบต่อการส่งออกของประเทศ

๒) แนวทางการดำเนินงาน การนำเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินที่
บริจาคให้ผู้ประสบภัยในญี่ปุ่นมาหักเป็นค่าลดหย่อนหรือหักเป็นรายจ่ายในการเสียภาษีปี ๒๕๕๔ โดย
สามารถบริจาคผ่านบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง ๓ ช่อง ๕ ช่อง ๗ และช่อง
๙ อสมท. เป็นต้น ได้แก่ บุคคลธรรมดาหักลดหย่อนตามที่บริจาคจริง แต่ไม่เกิน ๑๐% ของเงินได้สุทธิ
และนิติบุคคลหักรายจ่ายตามที่บริจาคจริง แต่เมื่อรวมกับการบริจาคเพื่อการกุศลสาธารณะไม่เกิน ๒%
ของกำไรสุทธิ

๒.๖.๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๑) ผลกระทบ มีดังนี้ (๑) ผลกระทบต่อตลาดท่องเที่ยวญี่ปุ่น โดย
ภาพรวมจะส่งผลกระทบในวงกว้างต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยมีนักท่องเที่ยวไทยที่จะเดินทางไปญี่ปุ่น
(Out Bound) เข้ามาร้องเรียนกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวน
มาก โดยขอยกเลิกการเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นเกือบร้อยละร้อย และคาดว่าจะมีความต่อเนื่องไปจนถึง
เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ และ (๒) ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ในเบื้องต้นยังไม่ส่งผลกระทบต่อ
ตลาดนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น (In Bound) ในลักษณะกรู๊ปทัวร์ อย่างไรก็ตามต่อไปตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคม
๒๕๕๔ คาดว่าจำนวนลดลงประมาณร้อยละ ๓๐ ต่อเนื่องไปจนถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ ทำให้สูญเสีย
รายได้ทางเศรษฐกิจประมาณ ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ ล้านบาท ส่งผลกระทบต่อ GDP ของไทยประมาณ
ร้อยละ ๐.๑ - ๐.๒ ทั้งนี้ อาจจะมีผลกระทบในระยะยาว หากไม่สามารถควบคุมการระเปิดของ
โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้านิวเคลียร์ได้อย่างชัดเจน

๒) แนวทางการดำเนินงาน

(๑) การดำเนินงานในเบื้องต้น กรณีนักท่องเที่ยวไทย
ยกเลิกการเดินทางไปญี่ปุ่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขอความร่วมมือบริษัททัวร์คืนเงินให้กับ
นักท่องเที่ยวเกือบร้อยละ ๑๐๐ อาจจะมีบางบริษัททัวร์หักค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ ๕ - ๑๐ ที่เป็น
ค่าใช้จ่ายตามจริง ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) การดำเนินงานในระยะต่อไป ได้แก่ (๑) เปลี่ยน
นโยบายทางการตลาดและกลุ่มเป้าหมายจากปกติเป็นกลุ่มลองสเตย์ (Long stay) และเป้าหมายจาก
ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศจีน อินเดีย และเกาหลี (๒) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการ
เตือนภัยแก่นักท่องเที่ยว (Tourist Warning) อย่างเป็นทางการให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย และ
(๓) กระตุ้นการท่องเที่ยว โดยผ่านกองทุนส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย และช่องทางการตลาด

๒.๖.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี ๒๕๕๓ ไทยส่งออกสินค้าเกษตรไปญี่ปุ่นที่มีมูลค่าการส่งออก
สูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ ยางแท่งและยางแผ่นรมควัน ไก่ปรุงแต่ง กุ้งปรุงแต่งและแช่เย็นแช่แข็ง โดย
คาดว่าสินค้าเกษตรของไทยจะได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและลบ สรุปได้ ดังนี้

/๑) สินค้าเกษตร...